

นิสิต สุภារณ์ นิลพัชน์ : พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจ่าทวี 2
อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์เฉลิมชัย เมวังชี , 300 หน้า

บทคัดย่อ

โครงการพิพิธภัณฑ์สถาน พื้นบ้านจ่าทวี 2 เป็นโครงการขยายของ จำสิบเอก ดร.ทวี บุราณเขตต์ ในพื้นที่ตั้งโครงการแห่งใหม่ เนื่องจากประสบปัญหาในเรื่องพื้นที่ว่างไม่เพียงพอต่อการทำพิพิธภัณฑ์สถานแบบครบวงจร และรายได้จากการบริหารจัดการโครงการไม่สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการพิพิธภัณฑ์สถานพื้นบ้านจ่าทวี จึงเกิดความคิดในการดำเนินการโครงการให้สมบูรณ์ในที่แห่งใหม่ ในโฉนดเลขที่ 283 ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งกรมสิทธิ์ฯ ในที่ดินเป็นของครอบครัว

ความต้องการในส่วนขยายของโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมพิพิธภัณฑ์สถานพื้นบ้าน โรงหล่อพระ และโรงเรือนเลี้ยงไก่ชน ภายในบริเวณบ้านพักอาศัย โดยตั้งอยู่ตรงข้ามเยื้องลงมาทางทิศใต้จากโครงการเดิม เข้าไปในโครงการเดียวกัน โดยเพิ่มเนื้อที่ให้สอย การแนะนำโครงการ การจัดแสดงทั้งชั้นวาง และภาชนะ การศึกษาค้นคว้าของนักวิชาการ นักเรียน นิสิต นักศึกษา นักท่องเที่ยว และประชาชนที่สนใจ ซึ่งพื้นที่ในส่วนดังกล่าวไม่ได้กำหนดไว้ในโครงการเดิม

แนวทางในการออกแบบคำนึงถึง ปรัชญาที่มีจากฐานมหากองค์ประกอบสำคัญของวิธีชีวิตพื้นบ้านของคนโบราณพื้นถิ่น ที่ยังคงด้วยการทำนา ทำไร่ ล่าสัตว์ โดยการนำลักษณะเด่นในการแบ่งวางผัง แปลงที่นา ที่เรียกว่า “บังนา” มาใช้ในการวางแผน และการกำหนดระดับ การใช้ที่ว่าง ทั้งภายนอก ภายในอาคาร และการใช้ที่ว่างพื้นที่ในการจัดแสดง

พื้นที่จัดแสดงมีแนวความคิดในการจัดลำดับการจัดแสดง พิธีกรรม ข้าวของเครื่องใช้แบบพื้นถิ่น เรียงลำดับช่วงเวลาตามวัฏสงสาร คือ การเกิด แก่ เสื่อม แลดตาย และการเว้าข้าวแบบ ทักษิณาวัด ซึ่งเป็นการเดินในทิศทางอันเป็นมงคลทางศาสนาพุทธ และนำเสนอลำดับเรื่องราวการจัดแสดงให้สนุกสนาน เพลิดเพลินและได้รับความรู้วิธีชีวิตพื้นบ้านพื้นถิ่นเชิงมีความสัมพันธ์กับเครื่องมือเครื่องใช้ที่สะสมไว้ ด้วยสื่อ เช่น หุ่นจำลอง วัตถุ เครื่องมือเครื่องใช้จริง เรื่องราว ภาพถ่าย ในรูปแบบสามมิติประกอบแสง สี เสียง โดยนำทฤษฎีการจัดแสดงที่เหมาะสมให้กับผู้เข้าชมโครงการซึ่งมีหลายระดับวัย ทั้งเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
ภาควิชาสถาปัตยกรรม
ปีการศึกษา 2546

ลายมือชื่อนิสิต ..... *S/M/B* .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา... *W.W.W.* .....